

İlan Tarifesi

Zayi, isim tashihi ilânları 150 kurustur. Kongre ilânları 500 kurustur. Cemiyetler, sendikalar tüzüğü ve ticari ilânlar pazarlığa bağlıdır. İlân ve yazı işleri için Teknik Sekretere müracaat. Telefon: 41173

SENDİKALI

DENİZ - İŞ

İŞÇİ, DÂVASINI
SENDİKALARDA
TOPLANMAKLA
HALLEDEBİLİR!

SAYI 57 — 1 ŞUBAT 1955 15 günde bir Salı günleri çıkar. Fikrî, içtimaî, iktisadî işçi gazetesi

Fİ: 10 kuruş

Zonguldak maden ocağındaki feci kaza

4 buçuk ay geç tatbik edilen işçi ücret beremi ve isteğimiz

Alınan tedbirlerin noksanlığına bir çok işçi kurban gitti. Beş mühendis tevkif edildi

Devlet Denizyolları, Deniz tekte bulunur isek ümit ederiz cilik Bankasına inkılap etti. ki bu talebimiz de reddedilmi Bankar memur ve gemi perso yecektir.

Bizim memur ve gemi per sonelinin zam almasına bir di yeceğimiz yok bilâkis bu va tandaların biraz daha refaha kavuşmasından sadece sevinç duyarız.

Amma işte bu arada işçile rin durumu da bahis mevzuu oldu. Sendika idare heyetleri genel müdür muavini Ulvi Ye nali ziyaret ettiler ve işçilerin de ücretlerinin ayarlanmasını istediler. Aldıkları cevap o za man şu olmuştu:

— İdareyi yeni devir aldık. İşlerimiz pek çok. Bunları bir kere bitirelim, işçilerimizle de meşgul olacağız. Ve sizleri de memnun edeceğiz. Bu hususta

rim ki, memurlar dahi sizlerin durumunuzu kıskanacaktır.

Bu kadar güzel vaade haklı söze ne denir. Beklemekten başka çare yok.

Aradan aylar, seneler geç ti Denizcilik Bankasının işleri bir türlü bitmedi. Ve işçi ile meşgul olacak vaidini yerine getirecek zamanı bulamadı. Amma işçi Denizcilik Banka smın bu güzel ve gönül açıcı vaadini el'an unutmuş değil dir.

İşte münasebetlerimiz (gü zel sözler babında) bu kadar iyi iken hemen mukabil bir is

Meseleyi kısaca izah ede lim: Denizcilik Bankası 1952

(Devamı 2. sayfada)

Yakın ve Ortadoğu çalışma enstitüsü törenle açıldı

Hükümetimiz ile Milletler merasimi Galatasaray lisesi arası Çalışma Teşkilâtının, Is nin konferans salonunda yapı

tanbulda müştereken ihdas et miştir.

tikleri Yakın ve Orta Doğu Bu merasime Çalışma Vekli

Çalışma Enstitüsünün açılış Hayrettin Erkmen, İstanbul

Çalışma Vekili H. Erkmen

Zonguldak, Gelik ocağında zait 48 deki Sulubaca mevkiinde bir gruzl infilâkı olmuş, patlama neticesinde ocak yer yer çökmüştür. Grizonun patlaması tam vardiya de

ni terketmekte ve yenileri ocağa girmekte idiler.

FECİ MANZARA

İnfilâk neticesi ölen işçilerden bir kısmı alevle yanarak kömür haline gelmiş, bir kısmı grüzudan çıkan karbon monoksit gazının tesiriyle boğulmuş ve bir kısmı da enkaz al

tında kalıp feci şekilde ezilerek ölmüştür. Facia grizu infilâkından çı mış ise de gazın hâdise yerinde ne suretle biriktiği henüz anlaşılama mıştır. Savcılık bu husus üzerinde ehemmiyetle durmaktadır

FELAKETİN KORKUNÇ BİLANÇOSU

Halen felâket kurbanı olarak 39 ölü ve 20 yaralı vardır. Yaralı ve ölümler E.K.İ Merkez hastahanesine nakledilmişlerdir. Sabahın 36 ölü çıkmış, öğleden sonra da 3 ceset çı karılmıştır. Son çıkan ceset başsız dır. 20 yaralıdan 13 ünün vaziyeti ağırdır. Muhtelif yerlerinden yara lanmış ve yanmış olan ikisi koma halindedir. Yaralıları ifade veremiy ecek durumda olup şiddetli kriz bu h ranları geçirmektedirler. Ocak ta mamen temizlenmediği ve çöklükler kaldırılmadığı için ölü adedinin art masından korkulmaktadır. Burada halk arasında ölü adedinin 57 oldu ğu söylenmekte ise de bu haberi te yit etmek mümkün olmamıştır.

OCAK GRIZU İLE DOLU

Gelik ocağı grizulu bir ocak ola rak bilinmekte idi. Hâdiseyi müte akip ocak içindeki suların grizu gaz habbecileri yükselmekte idi.

Vali Gökaym Konuşması Toplantıya, İstanbul şehri adına Vali ve Belediye Reis

Vekil Prof. Gökaym konuş masıyla başlamıştır.

— İnsanlık tarihine göz gez dirdiğimiz zaman çalışma haya tında dün ile bugün arasında çok sevindirici bir tekâmüle şahit oluyoruz. Dün kamçı al tında, kürek mahkûmu gibi çalıştırılan işçi bugün insan

(Devamı 2. sayfada)

Ayrıca muhtem grizu gazının oc ağı görülmekte idi. Bu durum dahi hâdisen anında ocağın grizu ile dolu olduğunu göstermektedir.

İnfilâktan sonra işletmenin sıhhi ve arabaları mütemadiyen hasta ve ölümleri hastahaneye taşımıştır. Hâ disen serimizde büyük bir teessür ve heyecan yaratmış, şehir bir matem havasına bürünmüştür.

(Devamı üçüncü sayfada)

Liman Dok işçileri Sendikası Tophane şubesinde bir saat

İstanbul Liman Dok işçileri sendikası Deniz İş Federasyo nuna bağlı sendikalar arasında üye bakımından en kalabalık, malî bakımından en kuvvetli ve çok çalışkan idareciler elinde her gün biraz daha gelişen, in kışaf eden bir sendikadır.

Bu sendika 3 bine yakın ü ye adedi 5 şubesi mevcuttur.

Bütün şubelerde ve işyerle rinde birer reportaj yapmağa karar verdiğimiz zaman kıs men yeni idarecilerden kurulmuş bulunan Tophane şubesi ni ziyaret etmeyi uygun bul duk.

Tophane şubesi belki asırı larca evvel yapılmış kemerli, karanlık merdivenli, loş belki de tarihî bir bina olan bir ha nın caddeye nazır bir odası

Reportajı yapan :

Enver Ebcî

da çalışıyor.

Ama sakın bu tarifimden yanlış bir fikre kapılmayın ş ekle değil, mekâna deil içerdeki cevhere bak derler

İşte bu eski binada çalışan sendikacılar da hepsi faal, ça lışkan, dinamik ve işçi dâvası na inanmış insanlardır.

Uzun masa etrafında sıra ile yer almışlar başkanlık mevki inde Haydar Kirtinç, sağında ikinci başkan Hakkı Başak, l h san Kırılı sekreter, başkanın so lunda Rasim Ersan muhabir, Ali Tuğsavul veznedarı Abdul lah Tümoğlu, Saim Demireğ di, Abdullah Sezer, Seyfi Gü

neri masa başında sıra ile yer almışlar.

Müzakereler gayet olgun bir hava içinde cereyan ediyor gündemde muhtelif iş konula rı ile ilgili meseleler yer almış başkanlık divanı vazifeliler ev

(Devamı 22 nci sayfada)

Geçim endeksi...

Bugün Ticaret odasının geçim en deksine göre bir işçinin yaşayabilme si için ayda 500 liraya ihtiyacı var dır.

Nalbuki film sanayiinde çalışan bir işçi en çok 200 lira kazanabilmek tedir. Bu sözlerin söylendiği İstan bul film teknisyen ve işçileri sendi kasının kongresi dün L. Akatın baş kanlığında Taksim Belediye gazino sunda yapıldı. Faaliyet ve hesap ra alan delegeler; iş yerleri çalışma porlarının okunmasından sonra söz

şartlarının ağır olduğunu, bu yüz den işçilerin sinir ve göz hastahkla rına tutulduklarını açıkladılar. Bütün sinemaların iş kanununa sokul ması lüzumunada işaret edildi.

Bu arada müteşebbis heyetin se çimleri için işçilere dağıttığı listeler itiraz üzerine tekrar toplatıldı.

Bundan sonra firüganlar da sen dikaya alınması hakkındaki tüzük tadilî teklifi umumi heyetçe redde dildi.

Gecekondu semtlerinde yol semt namına yazılmış çok ti yoktur. Su yoktu ışıık yok pik bir tanesini aynen sütunla tur. Bu semtlerde oturanların rımıza geçiriyoruz.:

ekserisi işçi vatandaşlardır.

Yalnız gecekondu semtleri de oturan binlerce fakir işçi ve değil şehrin birçok civar ma hallelerinde durum bundan pek farklı değildir.

İşçi arkadaşlarımızın birço ğu bu gibi işçi dertlerine de gazetemizde yer vermemizi is temektedirler. Çözüştüğümüz bazıları şifahen durumlarını an lattıkları gibi bir kısmı da mek tupla müracaatte bulunuyor lar. Tabii hepsini yazmak müm kün değil. İşte bunlardan tele fon ârıza memuru Hasan Öz

kurt imzasını taşıyan ve bir

Semtin ahşap evler olması ve su bulunmaması bir yan gın tehlikesine karşı bu semti kül haline getirebilir. Elektrik yoktur. Kışın gece çamurlara bata çıka evimize gitmeğe mecbur kalmaktayız.

Hele mektebe gitmeğe mec bur olan çocuklarımızın halini bir görmeyin; üst baş çamur içinde kalmaktadır. Her gün elbise çamaşır değiştirmek bi zim gibi fakir işçi insanlar i çin ne kadar mümkündür siz düşünün.

Hele her gün geçmekte oldu ğumuz cami sokakının hali hepsinden berbattır. Yağmur lu havalarda burası bir göl ha line gelir. Gazetenizden rica mız bu müşterek mektubumu

Devamı 2ncide

İşçiteşkilâtlarımızı tanıyalım

İş ve işçi bulma bürosu İstanbul şubesi

Yedi tepe üzerinde, bazen; tandası, bir maiyet imkânına kavuşturmak için, hangi işve rene beğendirebileceğini düşü nür, tahminlerini sıraya koyar en ümitli olanından işe başlı yarak iskandile girer.

Bur çok yorucu, bazan da üzücü, yıpratıcı bir çalışmadır. İşyerleri çok defa müstağni davranırlar, münhallerini bil-dirmezler. İş arayanların kapı-ları önüne yığılıp beklemeleri ni menfaatlerine daha uygun bulurlar. Daha hazini; bizzat işçilikten yetişme bazı usta ve ustabaşılar da işverenler üze-rinde tesir yaparak, kendi em-rinde üalışacak işçileri, bizzat arayıp, bulmaları iktiza ettiği ne ikna ederler. Böylece; veli nimet durumuna geçmekte ma-nevî ve maalesef bazan da maddî faydalar umarlar.

Bütün bu menfi mukave-metlere rağmen; şubenin ziya-ret personeli durmadan işyer-lerinin eşğini aşmırlar. On-ları her yönden iknaa çalışırlar. Ekşi suratla karşılanıp ar-cı söz de duydukları olur. Fa-kat, bundan ne çıkar? Şubeye getirdikleri münhale gönderi-len işsiz bir vatandaşın sevin-cini gördükleri zaman bütün bu yorgunluklar ve üzüntüler bir anda geniş bir vicdan hu-zuruna münkalip olur.

Bütün bu işyerlerinde 317.000 vatandaş çalışmaktadır. (Yedi tepe üzerinde) demiş-tik. Bu yedi tepe yalnız surlar-ındaki İstanbulla Galatadan ibarettir.

Şimdi; Kazlıçeşmesiyle, Bey-koz ve Paşabahçesiyle, Hay-darpaşa ve Kartalıyla İstanbu-lun iş ve sanayi merkezi dere-li tepeli, tek kat üzerinde 50 şer Klm.lik bir sahaya dağı-lmış bulunmaktadır.

Bu hacım ve kesafetteki bir iş piyasasında, geçen saymız da belirttiğimiz vazifelerle ve bu arada; iş arz ve talebinin kontrolünü teminle mükellef

Yine 1954 yılı içinde 7904 işyerinden 30077 iş münhali almış ve bizzat işyerlerine gi-dilmek suretiyle de 4510 ziya-ret yapılmıştır.

Bu arada, İstanbul Şubesi, işçi ücretleri hakkındaki etüd-lerine devam etmiş ve aldığı neticeleri bir raporla yüksek makamlara göndermiştir.

Şube, 100 küsur müessese-deki işçi kurslarını da devam-lı olarak kontrol ve takip et-mektedir.

Ayrıca; yıl içinde kendi bi-nasında Milletlerarası Çalış-ma Teşkilâtınca açılmış olan seminerin idarî ve malî işleri ni aksatmadan yürütmüştür. Şimdi de Çalışma Enstitüsünün faaliyeti için üstüne düşeni yapmaya hazırlanmaktadır.

Şube, işçi ve işveren sendi-kalarıyla da iyi münasebetler idamesini ve işbirliği temini, en zevkli ve faydalı vazifeleri arasında saymaktadır.

AHI BABA

Kapalı durak yeri

Baş tarafı Incide

yan bir kısım boruların bu işe tahsis edilebileceği hususunda vaid almışlardır.

Bu vaziyet İ.E.T.T. Müdür-lüğüne bildirildiği halde ara-dan aylar geçmiş kış gelmiş, yağmur, çamur içinde işçiler hâlâ ve hâlâ malzemesi de ha-

74 üyeye 3700 lira tutarında evlenme yardımı yapılmıştır. 9 — Üyelerimizden doğum-ları olan 729 üyeye 8130 lira-lık doğum yardımı verilmiştir. 10 — Üyelerimizden vefat eden 7 üyeye 2950 liralık ö-lüm yardımı sağlanmıştır.

Raporun tenkidinde Sadi Metin 35 çeki odunun nasıl zayı olduğunu açıklanmasını istedi ve dernek faaliyetini sert bir şekilde tenkid etti.

Ramazan Karaoğlu şu üç noktaya temas etti:

1 — Üye cüzdanlarını niçin şimdiye kadar toplanarak ai-datların yazılmadığını

2 — Derneğin hangi tarih-te yeni lokaline taşınacağı,

3 — İşyerinden 13 üncü madde ile alâkası kesilmiş bu-lunan Vamık Fırat'ın nasıl o-lup da üyelik vasfının devam edebildiği.

Camialt tersanesinde çalışan bir işçi temsilcisinin ve dernek ikinci başkanının vazifesine gösterdiği lâkaydiye şu misali vermiştir:

lamadım. En nihayet işimi, Doğum yardımı alabilmek i-çin Bedri Buma müracaatte bulundum. Fakat uzun zaman geçmesine rağmen hakkımı a-

riz.

Kendilerine ne yardım* yap-sak yerindedir. Onlar da mem-leketin takatını çok iyi bildikle-ri için hiçbir isteklerinde aş-ır-ı davranmıyacak derecede, mütehammil, sabırlı insanlar-dır.

Ve hepsinin üstünde bu bay-ağın gölgesinde seve seve öl-mesini bilecek kadar vatanper-verdirler.

Her Türk gibi..

la birleştirmiş olmamızdan do-layı memnuniyeti) müteaki-ben de, Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu Daimî Temsilcisi Veitz de (Teknik yardım programı içinde Türki-yenin mümtaz durumunu) be-lirten konuşmalar yapmışlar-dır.

Bu arada, Milletlerarası Çalış-ma Teşkilâtı tarafından gönde-tilen uzmanlardan Enstitünün Genel Sekreteri Roch, bu vazi-feye tayininden dolayı duydu-ğu büyük memnuniyeti belirt-miştir.

Çalışma Vekili Hayrettin Erkmenin açış nutku

Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen de, Enstitünün açılış münasebetiyle mühim bir ko-nuşma yapmış ve bundan son-ra ilk dersi vermiştir.

Beynelmîlel Çalışma Ensti-tüsünün ehemmiyetini teba-rüz ettiren Hayrettin Erkmen, ezcümle şunları söylemiştir:

— Devletin, çalışma münasebetleri ve şartlarını tanzim ve islahâ teşebbüs etmesi, 19-uncu asrın en karakteristik sos-yal vâkiasını teşkil eder. Sana-yî inkişâbının tevlit ettiği bu vâkıa, politik, sosyal ve enter-sasyonal faktörler tesiriyle ge-rişmiş ve asrımızda mühim bir öneme hizmeti kolu haline gel-miştir. Ekonomik ve sosyal in-kişaf ve istikrarın şartlarını bu bahada da görmekte hata yok-tur.

Sihhatli bir sosyal politika her memleket için bir istikbal-teminatı olduğu gibi, sulh ve adalet esaslarına müstenit dün-ya nizamına inanan milletle-rin bu politikasında müsterek kaideler kabul ve tatbik etme-leri de kolektif emniyet siste-minin temel taşlarından birini

Grizu infilâkı nedir?

Maden kömürü ocaklarının hemen ışığı meydana getiren alevin havay hepsinde bulunan ve en ufak bir tahrikle hemen alev alan grizu gazı nın, her tutuşmasında bir faciaya yol açması, bu alev alma hadisesi nin büyük bir infilâk şeklinde husu le gelmesindendir.

Grizu gazının kimyevi terkihi, or ta karbonlu hidrojenin, maden ocak larındaki duruma göre az veya çok azot, karbon asidi ve havayla ka rışmasıdır. Maden kömürünün taba kaları arasında kalan boşluklarda organik maddelerin tahallülünden (bozulmasından, dekompozisyon dan) mütevellit grizu gazı bulunmakta dır. Madencilik kazmalarıyla veya otomatik makkaplarıyla kömür taba kalarına vurdukları vakit grizu ya taklarının azağı açılır ve gaz maden dehlizlerini bu şekilde doldurur.

Grizunun çok kolay ateş aldığı dan bahsetmiştik: Ocağın içinde bu gazın mevcudiyeti tehlikeli olduğ un dan vantilatör ve aspiratörlerle ga lerilerin havası daimi olarak değ iş tirilir ve içeride fazla miktarda gri zu birikmesi önlenir: Yine aynı teh likeye karşı galerileri aydınlatmak ta kullanılan fenerler, iççe muhte lif mahfazalarla gömleklenmiş olup

la teması kât'i surette önlenmiştir: Bu tedbirlere rağmen muhtelif fasıllarla maden ocaklarında grizu facialarının cereyan etmesinin başlı ca sebeplerinden biri de kazma dar beleri sert kayalara isabet ettiği vakit hasıl olan tabii kıvılcımlardır Hemen her maden ocağında bir miktar grizu gazı bulunur demistik: Gazın galeride bulunan hava içinde ki yüzdesini sıfıra indirmeye imkân yoktur: Zaten bu miktardaki grizu da fazla tehlike arz etmez: Grizu yüzdesini daimi olarak ölçmek mak sadiyle bir cihaz yapılmıştır ki, bu na "grizumetre", denir: Grizunun mevcut olduğu ocaklarda tehlikesiz ce aydınlatmayı mümkün kılan lâm baların ihalen kullanılmakta olanla rı Claunay, Davy, Marsaut ve Fu mat tarafından yapılmış modeller dir:

Grizunun fazlaca mevcut olduğu yerlerde çalışırken kömür atbaka larını kaldırmak için kullanılan in filâk maddelerini amonyak azotıyla karıştırırlar: Bu sayede sun'i olarak husule getirilen patlama, grizuyu infilâk ettirmemiş olur..

Senayi bölgeleri tesbit ediliyor

Topkapı dışı, Zeytinburnu ve Kaz lıçeşme civarı, İstinye dokları cıva rı, Kadıköyde Kurbaglı dere mntı -kası sanayi bölgeleri plânına alındı.

Şehrimiz Belediyesi Bayındırlık müdürlüğünde bir müddettenberi hazırlanan İstanbul sanayi bölgesi plânlarının son rötüşleri de dün ya pılmıştır. Planların bir kopyası bu gün şehir meclisine verilecek ve uy gun görüldüğü taktirde onaylamak üzere Ankara'ya Bayındırlık Bakan lığına gönderilecektir. Dün bu ko

ni yaptığımız plâna göre Topkapı surlarının dışı sanayi bölgesi olarak ele alınmıştır.

Bu saha Zeytinburnunuda içine alarak istikbaldeki Zeytinburnu sa nayı limanına kadar uzatılmıştır. Haliç kıyılarında ve kâğıthanede esa sen bir sanayi bölgesi teşekkül et -miştir.

Biz bu sahanın Unkapanı ve Emin önüne taşınmasını plânda önlemiş bu lunuyoruz. Kazlıçeşmeden başlanı-lan saha kadar olan sahil kısmı

malari icab eder. Ve işçi ara-daşlar 1950 senesinden beri eksik ücret almaktadırlar.

— Şimdi ne yapmak düşü-nüyorsunuz?

— Basit, kanunî hakkımız olan parayı idareden istiyoruz vermedikleri takdirde ise kıy-metli avukatımız Sedat Toyde-mir vasıtasıyla mahkemeye müracaat edeceğiz.

— Peki bunun anlaşma ile hal çaresi mevcut değil mi?

— Biz işverenle her ihtilâfı mızı anlaşma yoluyla halletmek isteriz. İhtilâfın büyümesi, ge-nişlemesi her iki tarafı da bir hayli külfete ve zarara sokar. Ama son çare olarak da yapı-lacak baska bir şey yoktur.

Sayın Başkan vinççilerin işve ren idare ile ücret ihtilâfını da şöyle hulâsa ediyor

Bu hususta geniş tafsilât vermeyi şimdilik faydalı bul-muyorum yalnız şu kadar söy-liyebilirim ki anbarlama servi-sindeki vinççi arkadaşların üç-retleri bugünkü hayat şartları na uymıyacak kadar azdır. Di-ğer iş yerlerinde aynı işi yapan iş-çiler bu arkadaşlarımızdan vüzde 50 ilâ 100 fazla ücret almaktadırlar.

İdarenin, bu iş yerinin ayrı bir iş yeri olmadığı iddiası çü-rüktür. Bunu isbat edecek eli-mizde deliller mevcuttur. Bu-sebepten bu iş yeri ayrı bir iş-ihtilâfı çıkarabilir ve ücret arttırması isteğinde de haklı-ferruatına pek girmek istemi-yor. Sorduğum bazı suallerden sonra şu izahatı veriyor:

Meselâ diyor, Tophane ba-kım evinde idare yönetmelik as-lı değildi. Sendikamız ısrarlı ol-ma lismalarıyla buna muvaffak ol-du-duk ve nihayet gördük ki bu rak ayrıldı.

Denizcilik Bankası mensupları para biriktirme ve yardımlaşma derneği kongresi

(Baştarafı Birincide) devre içinde kırk altı toplantı yaparak üyelerimizin muhtelif müracaat ve isteklerine cevap vermiştir.

2 — Geçen sene 100 liraya kadar verilmekte olan borç para miktarı bu sene 150 liraya çıkarılmış olup ayrıca borçlu üyelerimize de acil yardımlar bekleyen hallerini karşılamak üzere ilâve borç verilmesi te min edilmiştir.

3 — Bu devre içinde 2068 üyemize muhtelif miktarlarda 176.512 lira 79 kuruşluk borç para yardımını yapmıştır.

4 — Eski dernek memuru Bahir İmrenin zimmetiyle ilgili lıçvası dernek lehine temyiz den bozuk gelmiş olup halen bu dâva aynı mahkemede devam etmektedir.

5 — Derneğimize Cenevre den gönderilen yabancı dil ile yazılmış broşürlerin hangi maksat ve hususları ihtiva ettiğini anlamak üzere Noterlikçe tercümeleri yapılmıştır.

6 — Üyelerimizin ev ihtiyacı olan battaniye sahibi olmalarını temin etmek hususu in celenmiş ve karara bağlanmış sa da mevsim dolayısıyla geç kalındığından önümüzdeki fa aliyet devresine bırakılmıştır.

7 — Bu sene 481 üyemize 63.750 lira 40 kuruş tutarında odun tevzi edilerek kışlık önemli ihtiyaçları temin edilmiştir.

veyimiyemi terkederek günlerce bu işin peşinde koşmağamıtcbur oldum. Bedri Bum'un gösterdiği bu lâkaydiye huzurunuzda teessüf ederim.

Bu sert ittihama cevap veren Bedri Bum cemiyet âdabına yakıştırmayacak şekilde yaptığı konuşma üyeler arasında çok kötü bir tesir bırakmış ve protestolara sebebiyet vermiştir.

Diğer bazı üyelerin tenkidlerine cevap verildikten sonra se çimlere geçilmiş açık oyla yapılan seçimler bir hayli itirazlara sebebiyet vermiştir.

İşçilere İkramiye

(Baştarafı 1 Incide)

Yapılan istatistiklere göre, Türkiye'de Devlet müesseselerinde veyahut Devlet in alâkadar olduğu tesislerde çalışan işçilerle, hususî fabrika ve işletmelerdeki işçilerin yekûnu 583 bini bulmaktadır. Bu miktarın 350 bini, Devlet sektöründe çalışmaktadır. Yani 350 bin işçimiz son kanunun hükümlerinden faydalanacaktır.

Geçen sene işçilere verilecek ikramiye için kabul edilen kanunla Devletin takabbül ettiği külfet 17 milyon lira kadar tutuyordu. Yeni kanunla bu miktar 13 milyon lira fazlaşmakta, yani işçilere tevzi edilecek ikramiye tutarı, 30 milyon lirayı bulmaktadır.

30 milyon lira, mühim bir meblâdır. Ama Türk işçisi,

Yakın ve Orta Doğu çalışma enstitüsü açıldı

(Baştarafı 4 Incide)

cemiyetinde takdirle karşılanmaktadır.

Milletlerarası Yakın ve Orta Doğu Çalışma Enstitüsü'nün sâ-y ve amelin tanzimi, işveren ve işçinin saadeti yolundaki çalışmaları çok verimli dir. Memleketimizdeki kalkınma hamleleri içerisinde iş ve ren ve işçiye çok ağır vazifeler terettüb etmektedir.

Cumhuriyet rejiminde sosyal kanunlarla işçi hakkının garanti edildiğini iftiharla görüyoruz. Esasen yurdumuzda işçi ve işveren şuurlu bir ahenk arasında işbirliği yapıyorlar. Bu bizim için sevindirici bir garantidir. İstanbul gibi büyük endüstri tesisleriyle geniş bir işi kitlesine malik bir şehirde iş ve işçi hayatını ilmin müsbet esaslarına yöre tanzim edecek Milletlerarası bir teşekkülün vücudu ile iftihar ediyoruz.

Bilhassa bu teşekkülün dünya sulhü bakımından Yakın ve Orta Şark bölgesi için çok faydalı olacağı kanaatı da mevcuttur.

Bu kanaatle muhterem heyetimizi hürmetle selâmlar ve başarılar dilerim.

Beynelmîlî Çalışma Teşkilâtı uzmanlarının konuşması

Ord. Prof. Fahrettin Kerim Gökaym alkışlarla karşılanan bu konuşmasından sonra söz alan Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdür Muavini Reus (Sanayimizin hızlanmasına ve ekonomizmin kalkınmasında mühim rolü olan bu eseri Milletlerarası Teşkilât

teşkil eder. Hemen ilâve etmek isterim ki, mücerret kaide vaz hedefe varmayı sağlamaz. Kaideleri müessir kılan iyi yetmiş tatbikat elemanlarıdır. Ancak müşterek formasyon sahipleri ahenkli tatbikat temin edebilirler.

Hayrettin Erkmen, açış nutkunu müteakip Çalışma Enstitüsünde ilk dersi vermiştir.

Çalışma Vekili, emek ve sermaye münasebetlerini tahlil ederek iş-ülîk mevzularının temâmîlünü izah etmiş ve çalış na mevzuatının sosyal hizmetlerle olan alakasını tebarüz ettirmiştir. İşçi hakları mevzuunda yapılan çalışmalar etrafında da bir tarihçe yapan Çalışma Vekili, sözlerini, Enstitü'nün işçi dâvalarının kazanılmasında hayırlı olması temennisini izhar ederek bitirmiştir.

4 buçuk ay geç tatbik edilen ücret baremi

(Baştarafı 4 Incide)

haziranında tatbik edilmesi icab eden işçi ücret baremini dört buçuk ay bir gecikme ile mevkiî tatbika koydu ve işçiler bundan tabiatıyla zarar gördüler. Dört buçuk ay evvel hak ettikleri zamlı ücretleri ni veç aldılar.

Şimdi işçilerin bu kaybını

161.275.150 lira sermayeli 36 onanım şirket ve 5.910.000 lira sermayeli 20 limited şirket kurulmuş bulunmaktadır.

1950 yılında memleketimizde mevcut olan fabrika sayısı 2.335 iken 1954 de 4.527 yibulmuştur. Ayrıca 165 fabrika inşa halindedir.

Sanayi İşleri Umum Müdür lüğü sınıfa faaliyetleri günün ihtiyaçlarına lâ-ykiyle cevap verebilmek üzere Teşkilât Kanunu, Sanayi Kanunu, ihtira beratı kanunu marka ve men se işaretleri kanunu, Model ve Resimler Kanunu ve Küçük Sanatlar Kanunu üzerindeki çalışmalarını da hızlandırmıştır.

Ayrıca sanayie ait istatistikî malûmat toplamak üzere çalışmalarına başlanılmıştır.

telâfi maksadıyla ücret bareminin dört buçuk ay evveline alınarak 1.1.1955 tarihinden itibaren tatbik edilmesi binlerce işçiyi memnun edecektir.

Ve böylece bir gecikmeden işçilerin kaybolmuş hakları bu şekilde iade edilmiş olacaktır.

SENDİKALI

İman dok işçileri sendikası Tophane şubesinde bir saat

(Baştarafı 1. sayfa)

velki oturumda aldığı vazifeler hakkında idare kurulunan izahat verirken halli icabeden me

rada çalışan işçiler ağır ve tehlikeli işler şümülüne girmektedirler. Fazla mesailerini de yüzde 25 değil yüzde 50 olarak al

çian teşkilatı, sadece 12 personellik kadrosıyla;

Tophanede Lüleci Hendek caddesindeki Şube Müdürlüğü Ve Bakırköyünde hat boyun daki

Eyüpte çarşı içindeki Kadıköyünde Hal binasındaki

Bürolariyle bu geniş sahayı kavramıya çalışmaktadır.

Şube personeli bütün teknik noksanlığı ve zorlukları, gayret, zekâ ve feragatleriyle telâfi etmek durumundadırlar.

Kalifiye bir kurum memuru haber alma imkânlarının azlığı karşısında müstesna tecrübe ve ferasetini imdada çağırır, karşısına dikilen işsiz va

Bütün bu gayri müsait şartlar içinde İstanbul Şubesi yeni tamamladığımız 1954 yılı için de iş aramak üzere müracaat eden 27.624 işsizden 26.557 sini, işyerlerine göndermiş ve bunlardan 18.013 ünü beğendirilerek işe yerleştirmiş muvaffak olunmuştur.

Erkek ve Kadın Terzisi
ENVER EBCİ
PARİSTEN MEZUN

Bevoğlu İstiklâl Caddesi: Büvükparmakkapı Sok. No: 25
Tel: 41173

zır olan Azabkapı kapalı du raklarının yapılmasını beklemektedirler.

Artık İ.E.T.T. İdaresinin bu işi daha fazla uzatmıyarak binlerce işçinin sıhhatiyle ilgili bu ihtiyacına bir cevap vermesini bekliyor ve sayın valimin işçilere yaptığı vaatlerini hatırlatarak bu basit mesele ile ilgilenmesini bekliyoruz.

İşçi ikramiyeleri kanunu

(Baştarafı Birincide)

Aylık istihkakların hesabında fazla mesai, prim, evlilik, çocuk, rahatsızlıklarla ilgili hafta ve genel tatil ücretleri gibi tediyeler hakkında iş kazaları ile meslek hastalıkları ve analık sigortaları kanunu ile ihtiyarlık sigortası kanunları uygulanmaz ve bu paralar borç için haczedilmez.

Mezki ilâve tediye iş akdi devamınca her işçinin o yıl içindeki çalışma müddetine göre hesaplanarak ödenir

3460 ve 6212 sayılı kanunların şümülüne giren işyerlerinde çalışan memurlara ödenecek temettü ikramiyelerinin bir aylık istihkakları nisbeti, bu maddeye göre ödenecek ilâve nisbetinde az olursa, fark ayrıca kendilerine ödenir.

Muvakkat madde — 1 inci madde gereğince umumî ve mühlak bütçelerden 1954 mali yılı içinde işçilere yapılacak ilâve tediye, 1954 mali yılın da bütçede mevcut Maliye Bakanlığı tarafından kaydedilecek tahsisattan ödenir. Ve bütçe fazlaları hesabı kat'ilerde, bu tediyeye karşılık tutulur.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

Madde 3 — Bu kanun hükümlerini icraya Bakanlar Kurulu memurdur.

Zonguldak maden ocağındaki feci kaza

(Baştarafı 4 Incide)

Son teşkikada İstisna Merkez Enstitüsüne gelen haberlere göre zabaha kadar iki ayak açılmasa bir o kadar daha ölü çıkması muhtemel görülmektedir. Zira bu ayaklarda işçi bulunmaktadır ve bunlar havasızlıktan ölüm tehlikesi ile karşılaşmaktadır.

İşletmeler ve Çalışma Vekilleri beraberlerindeki zevat ve Zonguldak mebusları saat 19.30 da şehrimize gelerek derhal Umum Müdürlük binasında toplanmışlardır. Umum Müdür ve ilgili zevat Ankara dan gelenlere izahat vermektedirler Toplantıya gazeteciler alınma

mıştır

BUNDAN ÖNCEKİ GRIZU İNFİLAKI TAHKİKATININ
Hatırlarda olduğu üzere bundan bir müddet evvel İncirharmanı ocağında da bir grizu istiali olmuş ve 12 işçimiz ölmüştü. Bu hadise savcılığa ilk tahkikat ikmâl edildikten son tahkikatın açılması için 11 sanık Türk Ceza Kanununun 455/2 maddesi gereğince Ağır ceza mahkemesine sevk edilmişlerdir. Sanıklar arasında Kozlu Bölge Müdürü, Müdür Muavini, Bölüm Mühendisi ve Muavini, Bölüm Emniyet Mühendisi ve Muavini Kartiye Mühendisi ve nezaretçiler bulunmaktadır.

D. bankasımemur ve personeli

Denizyolları İşletmesi bu se etüdler yapmaktayız. Hazır ne memurların terfih usullerinin esas olduğu gibi puan usulüne de ytr verilmiştir. Bu hususta ki hazırlıklarımızı ve tasarımı henüz umum müdürlüğün tasvibine arz etmedik. Hazırlamakta olduğumuz tasarıda Amerikan deniz kumpanyalarının tatbik ettiği sisteme uy maktadır. Bu şekle göre gemiler ve gemilerde vazife gören personel birer birer sınıflandırılmış ve personelin kalitesini havi cetveller hazırlanmıştır.

Bu hususta malûmatma müracaat ettiğimiz İşletme Müdürü Zeyyat Parlar şunları söylemiştir

Denizcilik Bankası personelinin terfih sistemi üzerinde

Diğer taraftan bu sistemin denizcilik mevzuatında yepyeni ve faydalı bir çığır açacağına inanılmaktadır.

İşçi ikramiyeleri kanunu B. M. meclisinden çıktı

İşçilere ikramiye

Mümtaz Faik FENİK

Büyük Millet Meclisi, evvel ki gün çok isabetli, çok yerin de bir kanunu kabul etmiştir. Bu, işçilere birer aylık ücret tutarında ikramiye verilmesi hakkındaki kanundur. Bu kanun şümülüne Devlet sektöründe veyahut Devletin alâkalı bulunduğu bütün tesislerde vazife almış işçilerimiz girmektedir. Burada hepsini sırasıyla saymağa imkân yoktur ama birer misal vermek üzere söyleyelim ki meselâ Makine Kimya Endüstrisi Kurumunun bütün fabrikalarında, mühimmat ve silâh fabrikalarında, Taşkıraz tersanelerinde, Cibali Tütün fabrikalarında çalışan işçilerden tutunuz da Denizciler Bankası, Zonguldak maden işçileri, hepsi hepsi bu kanundan faydalanacaklardır.

Kanunun şümülüne giren işçiler sevinç ve minnattarlık içindeler. Deniz-İş federasyonunun bu mevzudaki faaliyetinin müsbet netice vermesi işçilerin federasyona karşı bağlılığını bir kat daha arttırmış bulunmaktadır

Devlete ait işyerlerinde çalışan işçilere yıllık ikramiye ve iş yerlerinde çalışan işçilere aylık ikramiye ödenmesi bütün işçilere yılda üç defa ikramiye verilmesi hakkındaki önerge kanun maddelerine geçilmiş aşadaki şekilde kabul edilerek kanunlaştırılmıştır.

Memleket sanayii suratle gelişiyor..

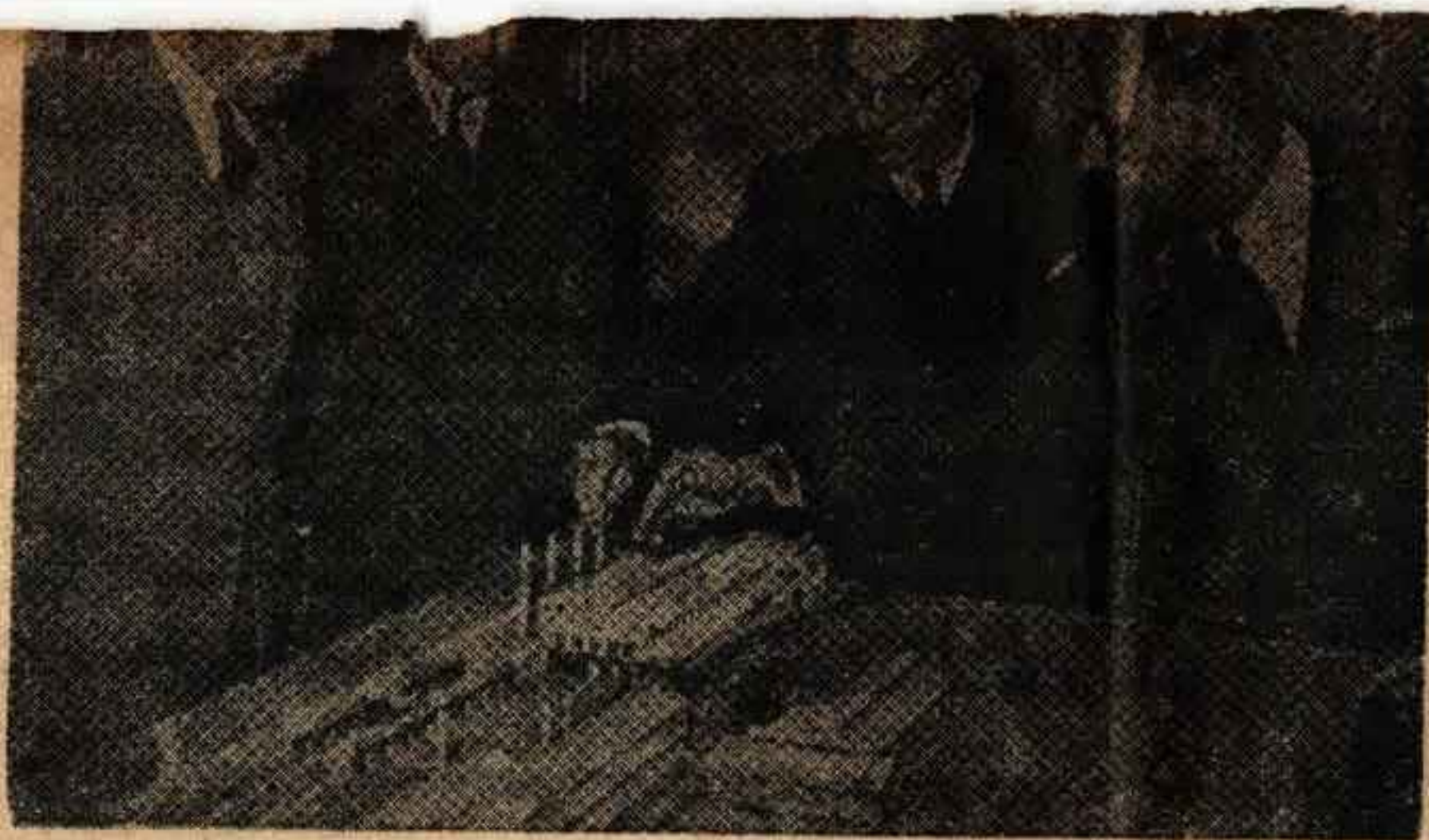
İktisat ve Ticaret Vekâleti Sanayi İşleri Umum Müdürlüğü günden aldığımız malûmata nazaran memleketimizdeki sanayi faaliyetleri iktisadî kalkınma yekünü 1951'de 176.731.699

lira iken bu miktar 1954 senesinde 549.705.989.03 liraya ulaşmıştır.

Diğer taraftan sanayi faaliyetlerinin 1950-1954 senelerinde kurulan anonim ve limited şirketlerde de büyük bir artış kaydedilmiştir. 1950 senesinde 1.000.000 lira sermayeli ceman 3 anonim şirket teessüs etmiş iken 1954 senesinde

Madde; 1 — 3460 ve 6212 sayılı kanunların şümülü dışında kalan umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olan şirket ve kurumlarla bunlara bağlı teşekküllere ait bulunan iş yerlerinde müstahden olanlardan iş kanununun şümülüne giren veya girmeyen yerlerde çalışmış olan ve iş kanununun muadderi birinci maddesindeki tarihe göre işçi sayılan kimselere ücret ödenmesi hakkındaki kanun maddelerine geçilmiş aşadaki şekilde kabul edilerek kanunlaştırılmıştır.

Yalnız hususî müesseselerde, hususî fabrikalarda çalışan işçiler, kanunun şümülü dışındadır. Çünkü Devlet elini açar, istediğini istediği yere verir ama, hususî teşebbüs sahiplerini, illâki işçilerine birer maaş tutarında ikramiye ver, diye icbar edemez. Ancak şu olabilir: Devlet sektöründe çalışan işçilere temin edilen şartlar daha iyi olunca, hususî müesseselerin sahipleri de, kalifiye işçilerinin o tarafa kaymaması için tedbirler alırsa ya mecbur kalırlar. Bu tedbir

Sayın Cumhurbaşkanımız Celâl Bayar bir fabrikanın makineyi tetkik ediyor..

1.000.000 lira sermayeli ceman 3 anonim şirket teessüs etmiş iken 1954 senesinde

kalkarını geçmemek üzere ve ıcravetleri heyetince tesbit edilecek tarihte senede bir defa ilâveten te diye yapılır. (Devamı 3 de)

Kıbrıs'a on bayarak yolluyoruz

Kıbrıs'a giden Türk işçi heyeti dönüşünde oradaki Türk sendikaları ve Türk işçilerinin Türk bayrağına hasretlerini ve ihtiyaçlarını belirtmişler ve Türk sendikacıları da bu hususta harekete geçmişlerdir.

Liman Dok ve Gemi sanayi işçileri sendikası yönetim kurulu son yaptığı toplantıda bu mevzuda görüşmüş ve Kıbrıs Türk İşçi Sendikaları Federasyonu yoluyla sendikalara verilmek üzere 15 Türk bayrağının İstanbul Sendikalar Birliği kanalıyla yollanmasına oy birliğiyle karar vermiştir.

Telâskop mu lâzım!

TELESKOP MU LAZIM!
Amerika da 15 milyon Ümmî varmış.. Bu habere şaşmadım, çünkü; Amerikanın medenilikte Avrupa ile aşık atacak hale gelebilmesi için bir kaç asır daha eskimesi lâzım.

Bu bakımdan Avrupayı güngörmüş bir devlet düşkününe Amerikayı da bir yeni zengine benzetmek mümkün değildir.

Hatırı kalmasın; Asya'ya da bir benzetme koyalım, Mahmurluğu başına vurmuş bir eski tiryaki..

Mühim olan şu: Amerikan sendikacıları, mevcut birliklerini parçalayıp başkanlık davası peşine düşeceklerine, canlarını diye didinip duruyorlar. İlk hedef dışlarına takmışlar, (Halk Kültürü) olarak Ümmî sayısını asgari hadde indirme davasındadır.

Gelirlerinin çoğunu mekteplere burslara yatırıyorlar. Devleti durmadan teşvik ve takviye ederek halk tabakasının (dikkat buyurun sadece işçinin değil) umumi kültürünün artırılması için kanunlarla tahsisatlar teminine çalışıyorlar.

Böylece bizim şu meşhur her şey halk için ve halkla beraber disturda, öyle yukardan aşağı bir fantazi olmaktan çıkıp, aşağıdan yukarı yükselen bir realite halini alıyor.

Bizim Sendikaların istedikleri de bu istikamette kümelenince, devletin bütün imkânlarıyla, yani başımızda olacağından şüphelenmeğe hiç kimsenin hakkı yoktur.

Burada meşhur Hadisi Şerifi hatırlamakta yerinde olur;

"Bilenle bilmeyen bir olur mu?,"

AHİ BABA

Denizcilik Bankası mensupları para biriktirme, yardımlaşma derneği kongresi

Denizcilik Bankası iş yerlerinde çalışan müstahdem ve memurların kurdukları Denizcilik Bankası mensupları para biriktirme ve yardımlaşma sandığının) 11 inci genel kurul toplantısı 22 Ocak 1955 Cumartesi günü saat 14 de fabrika havuzları işçi yemekhanesinde yapılmıştır.

Toplantı dernek başkanı Nuri Adıkdı açmış kongre başkanlık divanına Fuat Cirit, Mahmut Yüksel seçilmişlerdir.

Dernek başkanının okuduğu faaliyet ve hesap raporunda hulasaten şöyle denilmekte idi: 1 — İdare heyetimiz bu

Emekli işçilere ödenen para

Şehrimizde bulunan Çalışma Bakanı Hayrettin Erkmen Gazeteciler Cemiyeti ve Sendikasını ziyareti ederek gazetecilerle meslekî meseleler üzerinde görüşmüştür.

Bakan bu görüşme esnasında gazeteciler için hazırlanan asgari ücret yönetmeliğinin tamamlandığını

ve bugünlerde sendikalara gönderileceğini bildirmiştir.

İhtiyarlık sigortası kanununu gereğince emekliye verilen 33 lira asgari aylığın yeni hayat şartlarına göre ayarlanması talepleri karşısında da Bakanlığın ne düşündüğü sorulmuştur. Bakan işçi sigortaları tafaletinden verilen yıllık 400 lira asgari maaşın artırıldığı takdirde bunun bir takım mali yükler yaratacağını ve bu yükler hesap edilmeden bu konuda kesin bir şey söylenemeyeceğini belirtmiştir.

Sendikacı; Sayın evkılın bu sözleri işçilerin mek şöyle dursun bir aileye kurmak bile yedirilmez. Temenni edilecek ki memurlar gibi işçilerinde istikballeri teminat altına alsın. Eğer icap ederse devlette bu fona bir yardım da bulunsun.

Kapalı durak yeri neden yapılmıyor?

1954 senesi başında Azab kapıda işçilerin sabah ve akşam vesait bekledikleri durak şam vesait bekledikleri durak yerlerinde kapalı durak inşası için İ.E.T.T. Umum Müdürlüğüne İstinye Liman Dok ve gemi sanayii işçileri sendikası tarafından yazılı müracaata müsbet cevap verilmiş olduğu halde bir netice vermemiştir.

Sendikanın Kasımpaşa şubesi idare heyetinden iki temsilci İ.E.T.T. Müdürlüğüne giderek bu işlerle alâkalı servis şefiyle yaptığı temasta kapalı durakların lüzumlu borunun bulunamaması yüzünden yapılamadığını cevabını almışlardır.

Aynı temsilciler kapalı durak için lüzumlu boruların temini hususunda Haliç Tersanesi sayın müdürüyle temas ederek fabrikada kullanılmı (Devamı üçüncü sayfada)